

Ismét víz alá kerültek a Vasutastelep szélső házai

(A Délmagyarország munkatársától.) A Vasutastelep lakosainak küldöttsége jelent meg hétfőn délelőtt a polgármesternél, akitől sürgős segítséget kértek, mert a telepet ismét árvízveszedelem fenyegeti. A telep közelében lévő vízállásos terület valóságos tóvá duzzadt az esőzések és az olvadás következtében és a víz, amely egyre nagyobb területeket borít el, nemrégiben elérte már egyszer a telep szélső házait. Akkor több családot kilakoltattak a mélyfekvésű, vályogfalu házikókból, mert a víz összedöntéssel fenyegette az épületeket. Két ház annyira megrongálódott, hogy a mérnöki hivatal elrendelte azok lebontását. A megrongálódott falak között életveszélyes lett volna a tartózkodás.

A Vasutastelep küldöttségének tagjai elmondották a polgármesternek, hogy most a víz még magasabb, mint legutóbb volt. Edig hét

házat fogott körül. A lakásokba még nem szivárgott be, de ha emelkedik néhány centiméterrel, akkor elönti a víz az egész telepet és beömlik a mélyebbfekvésű lakásokba is.

A telepről a vízveszélyt úgy lehetne legkönnyebben és legbiztosabban elhárítani, ha a város rendbehozná azt a csatornát, amely a Jutagvárat köti össze a Matyérral és amely a temető mellett húzódik el. A csatorna fekvése jelenleg magasabb, mint a telepé, azonkívül szeméttel, sárral föl is töltődött, ha tehát kimélyítenék, a vizet könnyen elvezethetnék a telepről, illetve a telep mellől a Matyéren keresztül a Tiszába.

A polgármester kijelentette a küldöttség előtt, hogy a telep helyzetét sürgősen megvizsgálta a mérnöki hivatal szakértőivel és a szakértők javaslata alapján elrendeli a szükséges munkálatokat.

Még nem érkezett színigazgatói pályázat, de keddre már összehívták a színügyi bizottságot

(A Délmagyarország munkatársától.) Kedden délnél jár le az a határidő, amelyet a közgyűlés tűzött ki a színigazgatói pályázatok benyújtására. Ugy látszik, hogy a város hatósága a lehető leggyorsabban tud akar esni az igazgató-kérdés megoldásán, a polgármester ugyanis már kedden délutánra összehívta a színügyi bizottságot, hogy véleményt kérjen a pályázatokról. Döntését valószínűleg egy-két napon belül meghozza.

A helyzet most, néhány órával a pályázati határidő lejártá előtt, teljesen bizonytalan. Egyelőre még egyetlen pályázatot sem nyújtottak be, ellenben egymásután érkeznek a pályázatra vonatkozó táviratok és expresszlevelek. A polgármester az érdeklődők neveit nem közölte a nyilvánossággal, mindössze annyit sikerült megtudnunk, hogy több aktív színházi ember mutat érdeklődést a szegedi színház igazgatói állása iránt.

Kedden délelőtt egyébként hosszú megbeszélések voltak a színházügyben a városházán. A szegedi színházszulnak azok a tagjai jelentek meg a polgármesternél, akik hír szerint együttesen kívánnak pályázni. Előbb a polgármester is részt vett a megbeszélésen, amelynek céljáról nem tájékoztatták a nyilvánosságot, később azonban az érdeklített színészeket kívül dr. Pálffy József polgármesterhelyettes-intendáns tárgyalta.

Fokozza a színházügy körül támadt választási izgalmat az a bonyodalom is, amely a Feketeszáru cseresznye szegedi bemutatásának késedelmessége miatt merült fel. Megírta a Délmagyarország, hogy dr. Pálffy József polgármesterhelyettes nyilatkozata szerint a szegedi színház már régebben be akarta mutatni Hunyady Sándornak ezt a nagyszerű szindarabját, azonban a Vigszínház ehhez nem járult hozzá, ellenben közölte, hogy a szerzővel kötött megállapodás értelmében a da-

rabot csak április elseje után engedik a vidékre, amikor viszont Szeged elsőbbségi jogot kap a darab bemutatására. A nyilatkozat megjelenése után derült ki, hogy a Feketeszáru cseresznyét, amely most érte el Budapesten a hetvenötödik előadását — mint vasárnap jelentettük —, már több vidéki színház bemutatta, köztük Pécs, Kecskemét, Miskolc és Hódmezővásárhely színháza is.

Dr. Pálffy József polgármesterhelyettes ezzel kapcsolatban most elmondta, hogy érdeklődött a Vigszínház igazgatóságánál és megtudta, hogy a Feketeszáru cseresznye vidéki előadásai jogosulatlanok voltak. A vidéki színházak egyszerűen megvásárolták a darab szövegkönyvét, amely az egyik színházi újságban jelent meg és annak alapján előadták a darabot, anélkül, hogy erre jogot nyertek volna akár az érdeklített színházi ügynökségtől, akár a Vigszínháztól, akár a szerzőtől. Ezek ellen a színházak ellen kártérítési pert indít a Vigszínház és a színházi ügynökség is.

— Szeged város színháza is megtehetné volna, hogy jogosultság nélkül előadja ezt a darabot — mondotta Pálffy József —, a város azonban nem teheti ki magát semmiféle kártérítési pernek, ezért kell megvárnunk, amíg a darab előadására megkapjuk a jogot is. Ezt a rendszert különben elítélendőnek tartom és tartja mindenki, aki szívén viseli a vidéki színészet érdekeit. Ma, amikor annyit beszélnek a kultúra decentralizációjáról, a válságba jutott vidéki színészet megmentésének szükségességéről, igen visszatetsző a budapesti színházaknak az a törekvése, hogy a vidéki színházak csak lejátszott darabokat tűzhessenek műsorukra. Ez ellen a rendszer ellen küzdeni kell és küzdeni is fogunk, — de ebben a pillanatban sajnos, tehetetlenek vagyunk.

Szegedi egyetemi tanár nagyjelentőségű felfedezése

Dr. Szentgyörgyi Albert kutatásainak eredményéről

(A Délmagyarország munkatársától.) Szeptember óta a szegedi egyetemen dolgozik dr. Szentgyörgyi Albert professzor és a Kálvária-téri laboratóriumban a legnagyobb csendben végzett munkájára felfigyel az egész tudományos világ. Most került nyilvánosságra kutatásainak legújabb eredménye, ami nagyjelentőségű felfedezést jelent az orvostudomány terén. A professzor meghatározta a bronzkór kórokozóját és ezzel az anyaggal a lehetőségek egy új sorát nyitotta meg. A megállapítások nagy feltűnést keltettek az orvostársadalomban, a szakkörök nagy érdeklődéssel várják Szentgyörgyi professzor további eredményeit.

Szentgyörgyi professzor nevét a külföld jobban ismeri, mint — saját városa. Tudományos működését Németországban kezdte, majd Hollandiában dolgozott hét évig, többek között tanára volt a leideni egyetemnek is. Négy évet Angliában töltött, egy évre meghívták Amerikába és munkásságának kutatásainak híre egyre nagyobb területeket futott meg. Szakcikkei, tudományos

publikációi egymásután jelentek meg newyorki, angliai, németországi szaklapokban, míg a szegedi egyetem hívasára visszajött és elfoglalta a Ferenc József Tudományegyetem biokémiai tanszékét. Az ősz óta itt dolgozik a Kálvária-téren, földszinti laboratóriumában elmerülve a kutatómunka könyvei és kémcsövei közé.

Felfedezéséről most számolt be a budapesti Orvosegyesületben, fejtegetései mindenütt nagy figyelmet keltettek. Az előadáson nagyszámú orvos jelent meg, többek között végighallgatták a beszámolót Korányi, Hainis, Grósz és Tóth tanárok is, akik a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak Szentgyörgyi Albert munkásságáról.

A professzor hétfőn délután laboratóriumában fogadta a Délmagyarország munkatársát. Mosolygás és szerénység az első impresszió, ahogy a fiatal professzor elhárítani igyekszik az érdeklődést. Közvetlenség és egyszerűség jelzi egyéniségét, ahogy kedves mosolygással rágyújt kis angol pipájára, majd egy pillanat türelmet kér, amíg

JAN KIEPURA

és

BRIGITTE HELM

Forróvérű város

című világhatárakcióban
szerdán Belvárosi.

a laboratóriumban eligazít egy esti kísérletet. Asztalán levéltömeg, angol és amerikai küldemények: érdeklődések és értesítések. És a falon egy angol tábla, az íróasztallal szemben könyvek, kémcsövek és egy nagy tartály a sarokban. Valami közvetlen amerikai írónak látszik, ahogy keresetlen öltözkézésben visszatér.

Elhárítani igyekszik az érdeklődést, ki szeretne térni a kérdések elől, szerénységével szinte kibítenni akarja munkásságának eredményeit. A kérdésekre aztán így magyarázza meg nagyjelentőségű kutatásait:

— A vizsgálatokat Angliában és Amerikában kezdtem meg. A munka arra vonatkozott, hogy mi a mellékvese működése. Sikerült azután egy anyagot kivonni és tiszta állapotban előállítani, amely — úgy látszik — az egész szervezetre fontos szerepet játszik, amennyiben az elégségi folyamatokat közvetíti. Ennek az anyagnak tulajdonságai

részben meg tudjuk magyarázni annak a betegségnek tüneteit, amit a mellékvese hiányos működése okoz.

— Az anyag másik érdekessége az, hogy azt megtaláljuk különböző növényeknél, így a citromnál, narancsnál és káposztánál is. Ezeknél a valószínűség szerint ugyanazt a szerepet játsza a sejt kémiaiájában, mint amilyent az állati testben és így

ennek az anyagnak ismerete hozzájárul ahhoz, hogy áthidaljuk azt a nagy űrt, ami a növényi és az állati világ között fentáll.

Szentgyörgyi professzor ezután munkásságának a bronzkórra vonatkozó részéről a következőket mondotta:

— A mellékvese szabálytalan működése okozza a bronzkórt, amelynek egyik legfeltűnőbb tünete éppen a betegek bronzszínű elszíneződése. Az elszíneződést tudjuk azután ezzel az anyaggal megakadályozni, amelynek ismerete szép és tiszta kémiai magyarázatát adja a bronzsín keletkezésének.

— Newyorki kutatók rájöttek arra is — folytatta a professzor —, hogy

a golyva keletkezésében is szerepe van ennek az anyagnak

és ma is folytatják a vizsgálatokat. Meg van a lehetősége annak, hogy ez gyógyászati szempontból is felhasználható lesz. De erről most még korai lenne nyilatkozni. Ebben a pillanatban még a szer előállítása is nehéz. Amerikában, ahol éveken keresztül folytattam a vizsgálatokat, 15 grammot állítottam elő és az anyag minden gramja mintegy 2—3 ezer pengőbe került. Egyelőre így nehéz volna bevezetni a gyakorlatba, de

remény van arra, hogy olcsóbban lehet majd előállítani.

Ehez először is az anyag pontos kémiai képlete szükséges. Angliában az egyik legnagyobb laboratórium foglalkozik most ezzel a kérdéssel.

Szentgyörgyi professzor egyébként nyolc éve dolgozik ezen a munkán. Angliában és Ameriká-